

»Presvjetli gospodine!

Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo radilo je već desetak godina na tome, da sebi u glavnom gradu Zagrebu podigne vlastiti »šumarski dom«, koji ima da bude obilježjem njegova rada i svjedokom njegova života.

To nastojanje društva vidimo evo danas ostvarenim.

Otčinskom skrbi preuzvišenoga gospodina bana Dragutina grofa Khuen-Hedervary-a, podporom prijatelja i požrtvovnošću svojih članova podigosmo ovaj dom, uredismo u njemu

šumarski muzej i smjestismo u nj šumarsku akademiju.

Tim udarismo na ovaj dom očit biljeg, da bude duševnim stjecištem svih prijatelja šumarske struke, da bude dom prosvjete i dom znanosti.

Čast mi je stoga u prvom redu umoliti Presvjetlost Vašu, da izvoli kod Njegove Preuzvišenosti, svetlog bana, biti tumačem duboke zahvalnosti, što ju hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo

goji naprama Njegovoj Preuzvišenosti, a zatim neka mi je dozvoljeno izjaviti Presvjetlosti Vašoj srdačnu zahvalnost što je Presvjetlost Vaša, odlikujući hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo, izvoljela ovamo potruditi se, da osobno otvori naš šumarski dom i muzej«

Ovim govorom društveni predsjednik Marko grof Bombelles oslovio je presv. g. odjelnog predstojnika Otona pl. Krajcovicša – Iločkoga 20. listopada 1898. na otvorenju upravo dovršene zgrade Šumarskog doma u Zagrebu.

120 GODINA ŠUMARSKOG DOMA

U drugom katu pročelja smješten je krasno uređjeni društveni šumarski muzej. ... zaprema tri dvorane, nu znatan je dio izložaka, koji ne mogu toliko stradati od promjene temperature, smješten u hodniku pred ovimi dvoranima. ... U srednjoj muzealnoj dvorani, u koju se i ulazi iz hodnika u muzej, smješteno je lovstvo naime raznovrstna zvjerad, divljač i lovne sprave. Ovdje ima više liepih grupa, tako: divokoza (jarac) na kraškoj vrleti potičuća iz Velebita; lisica u lovu na patke; vuk iz kraša i opet jedan iz slavonskih hrastovih lugova; vidre uz vodu; medjed na stablu, kako gleda dvie vjeverice koje se igraju, pak ogromna medjedica sa dva sliepa mlada iz Velebita; hrpa labudova i divlja mačka u boju sa orlom-ribarom. Stiene ukrašene su mnogobrojnom našom domaćom divljači, zvjeradi i pticama u raznim položajima. Lievo i desno nad vratima orijaške su glave vepa, od kojih je jedan ubijen u Širokoj bari, a drugi u Crnoj planini g. 1895. U ovoj dvorani ima i mnoštvo raznovrstnih lovnih željeza kao i drugih sprava, koje se u lovstvu rabe.

SPOMENICA HRVATSKO-SLAVONSKOGA ŠUMARSKOG DRUŽTVA U ZAGREBU, ZAGREB, 1899.

U novosagrađenom Šumarskom domu u prizemlju se desno smjestilo samo Šumarsko društvo, a lijevo Šumarska akademija. Sve prostorije pročelja prvog kata zauzela je također Šumarska akademija, a lijevo i desno krilo zauzimali su stanovi za iznajmljivanje. Centralni dio drugog kata od početka je rezerviran za Šumarski muzej. Zašto muzej na drugom katu? *Hodajuć u II. kat imat će polaznici muzeja u prizemlju, I. i II. katu prije ulaza u muzealne prostorije više prilike otrti si obuću, pa će i podove muzealnih prostorija daleko manje za-
blatiti, nego da je muzej u prizemlju, gdje bi posjetnik, došav iz vana, već nakon nekoliko koraka stupio u prostorije muzeja.*

120 GODINA ŠUMARSKOG DOMA

... Povodom toga svetčanog otvorenja doma bili su foyer i stubište prekrasno ukrašeni eksotičnim biljem i zelenilom, ...

(Spomenica Hrvatsko-slavonskoga šumarskog društva, Zagreb, 1899)

On naime medju ostalim u velike prigovara vestibulu, držeći ga skroz suvišnim. Mi se s tim nikako sporazumit ne možemo, jer s jedne strane držimo, da bi kukavno izgledala javna zgrada, gotovo palača, bez vestibula, a s druge strane opet za javnu zgradu, u koju zalazi mnogo ljudi, vestibul je potreban.

(Šumarski list 8/1901 s.491)

Foaje (franc. Foyer) veliko otvoreno područje samo unutar ulaza u javnu zgradu ili vestibul (latinski vestibulum) predvorje, trijem, ulaz – prostrano predvorje, najčešće u javnim i reprezentativnim zgradama, obilježavalo je zgradu Šumarskog doma pri njegovu otvaranju, ali i poslije toga, baš kao što kaže prof. Par-taš u članku iz 1901.: kukavno bi izgledala javna zgrada, palača – bez vestibula.

No ideja arhitekta a potom i šumara koji su zgradu gradili očito se nije baš doj-mila njihovim sljednicima. Ne znamo tko je i kada odlučio da se ovaj zaista sjajni prostor uništi i pregradi, no već dugo je iza ovih balustrada neugledna prostorija nekog skladišta, a umjesto krasnog zelenila na desnom rubu slike samo neugledan i nesrazmjerni zid kojim je taj netko dobio još jednu opet ne-uglednu kancelariju. Lijeva polovica dugo je bila fotografska radnja, a potom nadasve neugledna, zadnjih godina još i čelična blindirana portirnica.

A svi mi koji smo se godinama provlačili između ta dva zida do stepenica ni-smo ni slutili sjaj koji je tom prostoru bio namijenjen. Ima li šanse da ga opet vidimo?

120 GODINA ŠUMARSKOG DOMA

... U sredini ove odaje izložena je velika relief karta, koja prikazuje sve šume, što pokrivaju zemljište Hrvatske i Slavonije; zasebno državne, imovno-obćinske, gradske urbarske, plemićke, manastirske, biskupske ; nadalje šume nadarbine, dioničkih društava i prebendarske, zatim privatne, i one od «fideicomissa», kraške i najzad dalmatinske pašnjake. Sve ove vrsti šumskog posjeda označene su zasebnom bojom, te je pregled svakovrstnih ovih šuma veoma jasno predložen. Ova karta biti će najskupocijeniji izložak u našem šum. paviljonu. Izrada je veoma lijepa te može služiti na čast onima koji su je izradjivali kao što se i ciela naša struka s njome na ovoj izložbi ponosi i dići. Tu kartu izložio je šum. odsjek naše vis. kr. zem. vlade, te će ona kasnije u našem šum. muzeumu stalno da se smjesti . . .

U Mitrovici, 19. svibnja 1896.
Pavle Barišić, nadšumar-procjenitelj.

(Šumarski list 7/1896 s.257)

Velika reljefna karta svih šuma što pokrivaju zemljište Hrvatske i Slavonije zaista se, kao što je i zabilježeno na ovoj fotografiji, smjestila u naš šumarski muzej na drugom katu Šumarskog doma i ondje bila zapažen izložak. No rasformiranjem muzeja izgubila je i ona svoje mjesto. Što se u međuvremenu s njom događalo nije baš jasno. Neki je se sjećaju iz devedesetih godina prošlog stoljeća iz ureda prvog direktora Hrvatskih šuma, da bi kod prvog preuređenja opet "nestala". No kraj priče je ipak sretan. Eto je već dvadesetak godina na zidu u prostorima Hrvatskog šumarskog društva, malo oštećena, ali još uvijek impozantna i dojmljiva.

... Predsjednik zatim poziva prisutne, da izadju pred zgradu »Šumarski Dom«, koji se nalazi u neposrednoj blizini, jer će se tamo otkriti spomen-poprsja pok. profesoru šumarstva Franu Kesterčaneku i šumaru književniku Josipu Kozarcu.

Učesnici skupštine na čelu sa gosp. Ministrom šuma i rudnika i ostalim uglednim gostima i uzvanicima krenuli su pred zgradu »Šumarski Dom«. Na zgradi u visini I. kata u Perkovićevoj ulici, okićeno zelenilom, smješteno je poprsje Kesterčanekovo. Poprsje je otkrio odbornik Udruženja prof. univerze g. Dr. ing. Andrija Petračić slijedećim govorom: »U želji da prigodom otkrića poprsja profesora Kesterčaneka sa nekoliko riječi istaknem njegov rad, najradije bih Vas, gospode i gospodo, poveo u duhu u Gundulićevu Dubravu, toli dragu njegovom ribaru, da joj pjeva: »O Dubravo slavna svima u uresu slobodnome, lijepa ti si mojiem očima, draga ti si srcu mom!« — ili možda da vas povedem u Kozarčevu drevnu »Slavonsku šumu« — s onim divnim stabarjem, spravnim, čistim i visokim, kao da je saliveno«, koju nikada zaboraviti ne možemo, kad smo jedanput u njoj bili ...

(Šumarski list 11–12/1936 s.678)

Zgrada Šumarskog doma nikako nije obična zgrada u donjem gradu. Podignuta na rubu grada, praktički na pustopoljini, slutila je od početka svoju svijetlu budućnost. Svjedoči tome razrađena fasadna plastika na sve tri etaže, postamenti za dvije nikad postavljene skulpture na glavnom ulazu, ali i dvije postavljene, ali rijetko primijećene na vrhu glavnog portala. Tu su i dvije niše, jedna na početku zapadnog, a druga istočnog krila u visini I. kata. Prema izvornoj dokumentaciji one su ostavljene još 1898. pri izgradnji zgrade. Nije nam poznato za koga su se izvorno čuvali, ali četrdesetak godina poslije zaposjela su ih dva velikana šumarske struke: Fran Žaver Kesterčanek i Josip Kozarac.

120 GODINA ŠUMARSKOG DOMA

